

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Šimáčkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **B. P.**, zastoupený JUDr. Martinem Köhlerem, advokátem, se sídlem 1. máje 535/50, Liberec, proti žalovanému: **Český telekomunikační úřad**, se sídlem Sokolovská 58/219, Praha 9, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2006, č. j. 5 124/2006-603, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2007, č. j. 8 Ca 313/2006 - 33,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Martinu Köhlerovi, advokátovi, se sídlem 1. máje 535/50, Liberec, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 18 285 Kč, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2006, č. j. 5 124/2006-603. Městský soud žalobce vyzval usnesením ze dne 13. 6. 2007, č. j. 8 Ca 313/2006 - 30, k zaplacení soudního poplatku. Z doručenky (na č. l. 31 spisu městského soudu) vyplývá, že obálka s tímto usnesením byla dne 15. 6. 2007 uložena a žalobci byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Žalobce si zásilku do 15 dnů od uložení nevyzvedl, a ta byla dne 4. 7. 2007 vrácena městskému soudu.

[2] Dne 30. 7. 2007 pak městský soud usnesením č. j. 8 Ca 313/2006 - 33 řízení zastavil pro nezaplacení soudního poplatku. Z doručenky (na č. l. 34a spisu městského soudu) vyplývá, že obálka s tímto usnesením byla dne 8. 8. 2007 uložena a žalobci byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Žalobce si zásilku do 15 dnů od uložení nevyzvedl, a ta byla dne 27. 8. 2007 vrácena městskému soudu.

[3] Žalobce ve věci podal návrh na obnovu řízení; ten byl ale usnesením Městského soudu v Praze č. j. 8 A 225/2010 - 11 ze dne 9. 11. 2010 zamítnut (kopie usnesení je součástí spisu sp. zn. 3 Na 141/2012, přiloženého ke spisu městského soudu v této věci). V usnesení se mimo jiné uvádí: „Žalobce se svým návrhem (podáním) domáhá obnovy řízení vedeného u zdejšího soudu pod sp. zn. 8 Ca 313/2006, v rámci něhož se žalobce podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí předsedy rady Českého telekomunikačního úřadu ze dne 31. 8. 2006, č. j. 5 124/2006-603. Řízení o této žalobě bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2007, č. j. 8 Ca 313/2006 - 33, zastaveno [...], neboť žalobce i přes výzvu soudní poplatek z podané žaloby nezaplatil a to ani v kolcích ani na účet soudu.“

[4] Dne 23. 12. 2011 zaslal žalobce dopis místopředsedovi Městského soudu v Praze ke spisové značce 8 Ca 313/2006, kde mimo jiné uvádí: „Předmětem této stížnosti je popření základního práva občana, a to je právo na soudní řízení. Tohoto se Váš soud dopustil svým tvrzením o nezaplacení soudního poplatku k návrhu výše uvedené žaloby, ke kterému jsem byl údajně vyzván v r. 2007. Jakékoliv stížnosti a návrhy na obnovu soudního řízení byly Vaším soudem zamítnuty.“ Ze stejného data pochází i dopis žalobce soudnímu exekutorovi JUDr. Ondřeji Marešovi (oba dopisy jsou založeny ve spisu sp. zn. 3 Na 141/2012, přiloženém ke spisu městského soudu v této věci), kde je v záhlaví uvedena sp. zn. 8 Ca 313/2006, v němž žalobce píše: „V mém případě jsem byl po rozhodnutí Městského soudu v Praze v této věci zbaven zákonné možnosti na obnovení řízení v této věci, což je porušením základního práva občana, práva na soudní řízení. V této souvislosti opakuji, že spor vznikl o 230 Kč [...] a jen proto, že jsem neobdržel v r. 2007 výzvu k zaplacení soud. poplatku, která byla zřejmě omylem poštou dána do schránky synovi, který se jmenuje stejně ale místo p. č. 183, má č. 89.“

[5] Žalobce podal dne 9. 2. 2012 k poštovní přepravě městskému soudu dopis ze dne 8. 2. 2012, nadepsaný „Stížnost na zrušení návrhu žaloby s doplněním ze dne 5. 6. 2007 proti Eurotelu Praha (O2), žádost o obnovu řízení. Odpověď na dopis pod zn. Spr. 4818/2011 ze dne 2. 2. 2012“. V něm mimo jiné uvedl, že nikdy žádnou výzvu k zaplacení soudního poplatku neobdržel, neboť výzva k zaplacení soudního poplatku byla zřejmě doručena na adresu jeho jmenovce, který však má jinou adresu. Městský soud tento dopis vyhodnotil jako nejasné podání a požádal žalobce o sdělení, čeho se svým podáním domáhá (přípis č. j. 3 Na 141/2012 - 5 ze dne 31. 7. 2012). Žalobce na tuto výzvu reagoval dopisem ze dne 30. 8. 2012. Městský soud posléze posoudil dopis ze dne 8. 2. 2012 jako kasační stížnost a předložil ji Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí.

[6] Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 6 As 59/2012 - 27 ze dne 20. 5. 2013 ustanovil žalobci (dále „stěžovatel“) zástupce, kterého vyzval k doplnění kasační stížnosti. Za účelem posouzení včasnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud výslovně vyzval ustanoveného zástupce k uvedení data, kdy byla stěžovateli – pokud vůbec – obě usnesení městského soudu (č. j. 8 Ca 313/2006 - 30 ze dne 13. 6. 2007 a č. j. 8 Ca 313/2006 - 33 ze dne 30. 7. 2007) doručena, případně kdy a jakým způsobem se s těmito usneseními stěžovatel seznámil. Dále měl zástupce uvést, zdali některý z předchozích přípisů stěžovatele městskému soudu nebyl míněn jako kasační stížnost v dané věci.

[7] Kasační stížnost, kterou se stěžovatel domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze č. j. 8 Ca 313/2006 - 33, byla ustanoveným zástupcem doplněna dne 17. 6. 2013.

Stěžovatel v první řadě namítá, že v obou předmětných usneseních (jakož i v usnesení ze dne 19. 2. 2007, č. j. 8 Ca 313/2006 - 25, kterým byl vyzván k odstranění vad žaloby) chybí datum narození žalobce, které stejně tak absentuje na obálkách, v kterých byla tato usnesení zasílána. Stěžovatel považuje za absurdní, že by opakovaně úmyslně nepřebíral zásilky za situace, kdy měl na jejich doručení eminentní zájem. V tomto ohledu stěžovatel zdůrazňuje, že jeho syn se jmenuje zcela shodně. K doručení předmětných usnesení stěžovatel uvádí, že mu dosud nebyla doručena a neobdržel ani oznámení o uložení zásilky na poště. Proto je dle stěžovatele na České poště, s. p., aby prokázala, že oznámení o uložení zásilky bylo skutečně doručeno stěžovateli. Za tímto účelem navrhuje provést výslech doručovatelky J. L. V samotném usnesení č. j. 8 Ca 313/2006 - 30, obsahujícím výzvu k zaplacení soudního poplatku, je uvedeno, že „soud řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mohla poplatníku vzniknout újma“. Ta stěžovateli podle jeho názoru skutečně vznikla, neboť proti němu bylo zahájeno exekuční řízení.

[8] Zároveň stěžovatel požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. O této žádosti Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť po provedení nezbytných procesních úkonů rozhodl přímo ve věci samé.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V rámci ověřování splnění podmínek k věcnému projednání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zkoumal také otázku, zda kasační stížnost byla podána v zákonné lhůtě.

[10] Nejvyšší správní soud se přípisem č. j. 6 As 59/2012 - 16 ze dne 15. 2. 2013 dotázal na okolnosti včasnosti kasační stížnosti, na což stěžovatel reagoval dne 25. 2. 2013. Poté zdejší soud ustanovil usnesením č. j. 6 As 59/2012 - 27 ze dne 20. 5. 2013 stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti, kterého zároveň vyzval ke skutkové a právní konkretizaci námítky týkající se doručování předmětných usnesení městského soudu. Zdejší soud má proto za to, že stěžovateli poskytl adekvátní prostor vyjádřit se k otázce včasnosti [srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. III. ÚS 2637/08 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu uvedená v tomto usnesení jsou dostupná na nalus.usoud.cz)].

[11] Podle § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti kterému směřuje; přičemž zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

[12] Ustanovení § 50c odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) stanoví: „*Nebude-li uložena písemnost vyzvednuta do 3 dnů nebo, jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; to neplatí, je-li náhradní doručení písemnosti vyloučeno (§ 50d odst. 1) nebo bylo-li uložení písemnosti neúčinné.*“

[13] Na doručence zásilky s usnesením č. j. 8 Ca 313/2006 - 33, tedy rozhodnutím, proti kterému kasační stížnost směřuje, je uvedeno, že stěžovatel nebyl zastižen, obálka s písemností byla uložena dne 8. 8. 2007 a adresátu byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Z obálky je taktéž patrné, že nebyla vyzvednuta v patnáctidenní lhůtě, a proto

byla odeslána zpět městskému soudu dne 24. 8. 2007. Podle § 50c odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s. se považuje za den doručení desátý den od uložení obálky s písemností. Protože poslední den lhůty připadá v nyní posuzovaném případě na sobotu 18. 8. 2007, mělo by být za den doručení považováno pondělí 20. 8. 2007 (§ 40 odst. 3 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost byla podána až dne 9. 2. 2012. Stěžovatel v ní namítá, že mu obálka s usnesením č. j. 8 Ca 313/2006 - 33 ani výzva k vyzvednutí této písemnosti nebyly nikdy doručeny. Podle tzv. negativní teorie důkazní (někdy také „negativní teorie dělení důkazního břemena“ nebo pouze „teorie negativní“) platí, že *„důkazní břemeno nenese ten, kdo pouze v negativním smyslu tvrdí, že nenastala žádná změna, ale ten, kdo uplatňuje nějakou pozitivní skutečnost“* (Macur, J.: Dělení důkazního břemena v civilním soudním sporu. Brno: Masarykova Univerzita v Brně, 1996, str. 32). Ačkoliv J. Macur považuje negativní teorii důkazní za překonanou (str. 34), podle P. Svobody je tato teorie mezi českými soudy neobyčejně populární (Svoboda, P.: Dokazování. Praha: ASPI - Wolters Kluwer, 2009, str. 29). I Nejvyšší správní soud z ní vycházel například v rozsudku ze dne 26. 7. 2006, č. j. 3 Azs 35/2006 - 104, publikovaném pod č. 951/2006 Sb. NSS (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto usnesení jsou dostupná na www.nssoud.cz): *„Postup krajského soudu, jenž zamítl návrh na ustanovení zástupce (§ 35 odst. 7 s. ř. s.) s odůvodněním, že stěžovatelka neprokázala tvrzení o své majetkové situaci listinnými důkazy, přičemž tato tvrzení stěžovatelky spočívala v tom, že nemá žádný majetek ani příjmy, je vadný a je důvodem pro zrušení takového usnesení. Krajský soud svým postupem popřel tzv. negativní důkazní teorii, podle níž nelze dokazovat neexistující skutečnosti.“* Podobně Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 7. 4. 2010, sp. zn. I. ÚS 22/10, konstatoval: *„Povinnost tvrzení a zejména prokazování má však své mantinely, mezi něž patří uplatnění pravidla 'neexistence se neprokazuje,' vycházející z tzv. negativní důkazní teorie, neboť po nikom nelze spravedlivě požadovat, aby prokázal reálnou neexistenci určité právní skutečnosti“* (bod 24).

[15] V nyní posuzovaném případě však nelze z teorie negativní vycházet. Podle § 50f odst. 9 o. s. ř. (ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.) totiž platí, že: *„Není-li dokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.“* Nejvyšší správní soud tedy musí ze zákona vycházet z premisy pravdivosti údajů uvedených na doručence obálky obsahující usnesení č. j. 8 Ca 313/2006 - 33, přičemž doručenka splňuje všechny náležitosti uvedené v § 50f odst. 1 a 3 o. s. ř. Vyplývá z ní, že stěžovateli bylo doručováno tzv. fikcí a za den doručení se považuje 20. 8. 2007 (viz bod [13] tohoto usnesení). Zásada „neexistence se neprokazuje“ je tak v tomto případě zákonem popřena, neboť v situaci, kdy z doručenky plyne, že stěžovateli byla zanechána výzva k vyzvednutí písemnosti, je to on, kdo musí prokázat, že daný údaj je nepravdivý (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 2/2010 - 80).

[16] Stěžovatel za tímto účelem navrhl provést výslech doručovatelky obou usnesení, J. L. Nejvyšší správní soud tento důkaz neprovedl, neboť ze soudního spisu zjistil, že se stěžovatel o napadeném usnesení dozvěděl podstatně dříve než dne 9. 2. 2012, kdy podal kasační stížnost. Z dopisů stěžovatele ze dne 23. 12. 2011, jejichž pasáže jsou citovány v bodě [4] tohoto usnesení, je patrné, že se stěžovatel již dříve domáhal obnovy řízení ve věci, ale – jak sám píše – všechny jeho stížnosti a návrhy na obnovu řízení byly zamítnuty. Taktéž stěžovatel nepochybně věděl, že soudní řízení ve věci sp. zn. 8 Ca 313/2006 bylo skončeno a že městský soud odkázal na nezaplacení soudního poplatku stěžovatelem za

podání žaloby. I v případě, že bude Nejvyšší správní soud považovat datum 23. 12. 2011 za den, kdy se stěžovatel o těchto skutečnostech dozvěděl (ačkoliv je velmi pravděpodobné, že se o nich dozvěděl mnohem dříve, zejména v souvislosti se žádostí o obnovu řízení, která byla zamítnuta dne 9. 11. 2010), ani tak nemůže být kasační stížnost považována za včasnou [a to ani kdyby zdejší soud poskytl stěžovateli čtyřtýdenní lhůtu pro podání kasační stížnosti, poskytovanou v případech nesprávného či chybějícího poučení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2008, č. j. 4 As 36/2008 - 59)]. Kasační stížnost byla předána k poštovní přepravě dne 9. 2. 2012, a je tedy na každý pád opožděná, přičemž na tomto závěru by nemohlo navrhované provedení důkazu nic změnit, neboť by sice mohlo teoreticky podpořit stěžovatelovo tvrzení, že mu v roce 2007 nebyla zanechána výzva k vyzvednutí napadeného usnesení, ale závěr, že nejpozději 23. 12. 2011 stěžovatel již věděl o napadeném usnesení a mohl proti němu podat kasační stížnost, není výslech poštovní doručovatelky s to zvrátit.

[17] Námitka stěžovatele, že usnesení i obálky postrádají datum narození stěžovatele, není důvodná a nemůže mít vliv na posouzení včasnosti kasační stížnosti. Označení jménem, příjmením a bydlištěm je v této věci dostačující, neboť je takto stěžovatel jednoznačně odlišen od ostatních osob. Stěžovatel sice uvádí, že má syna se shodným jménem i příjmením bydlícího ve stejné obci, ale jejich adresy se liší číslem popisným. Na předmětných usneseních i doručenkách je přitom adresa stěžovatele uvedena ve všech případech správně. Podrobnější identifikace by byla nezbytná v situaci, kdyby bydlelo více osob se zcela shodným jménem na stejné adrese (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 10. 2003, sp. zn. 30 Cdo 596/2002, a ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. 20 Cdo 1938/2006, dostupná na www.nsoud.cz), což není tento případ.

[18] Stěžovatel taktéž odkazuje na usnesení č. j. 8 Ca 313/2006 - 30, ve kterém městský soud konstatuje, že řízení v případě nezaplacení soudního poplatku nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mohla poplatníku vzniknout újma. Tato situace měla v případě stěžovatele nastat. Stěžovatel ovšem neodcitoval i druhou část odkazovaného souvětí (převzatého z tehdejšího znění § 9 odst. 4 písm. c) zákona č. 549/1991, o soudních poplatcích), která stanoví: „(...) *jestliže poplatník ve stanovené lhůtě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl soudní poplatek dosud zaplatit.*“ Stěžovatel však žádné takové tvrzení u městského soudu ve stanovené lhůtě neuplatnil.

[19] Podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. soud usnesením odmítne návrh, jestliže byl podán předčasně nebo opožděně. Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud výše dovodil, že stěžovatelova kasační stížnost byla podána opožděně, nezbylo mu než ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

[20] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[21] Stěžovateli byl Nejvyšším správním soudem ustanoven zástupcem k ochraně jeho zájmů ve věci JUDr. Martin Köhler, advokát, se sídlem 1. máje 535/50, Liberec. Podle § 35 odst. 8 část věty první za středníkem s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování

ustanoveného advokáta stát. Ustanovený zástupce požadoval na základě vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměnu ve výši 25 481,6 Kč (pět úkonů právní služby v celkové výši 15 500 Kč, náhrada hotových výdajů v celkové výši 1 500 Kč, náhrada za DPH ve výši 3 570 Kč, cestovní výdaje v celkové výši 4 911,6 Kč).

[22] Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu a paušální náhradu hotových výdajů za tři úkony právní služby (první porada s klientem konaná dne 3. 6. 2013 včetně převzetí a přípravy zastoupení, další porada s klientem přesahující jednu hodinu konaná dne 14. 6. 2013 a doplnění kasační stížnosti ze dne 17. 6. 2013) ve výši 10 200 Kč. Nahlížení do spisu a pořízení jeho kopie ze dne 5. 6. 2013 a studium spisu ze dne 12. 6. 2013 nebyly zdejším soudem hodnoceny jako samostatné úkony, jak požadoval zástupce. Tyto činnosti se považují za součást úkonu právní služby spočívajícího v převzetí a přípravě zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, nikoliv za samostatný úkon (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 143/2012 - 50, ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Azs 33/2008 - 40, a ze dne 8. 6. 2006, č. j. 4 Azs 415/2005 - 74). Dále Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci náhradu cestovních výdajů podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu a náhradu za promeškaný čas podle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu za cestu osobním vozidlem dne 5. 6. 2013 z Liberce do Brna a zpět (616 km) za účelem nahlédnutí do spisu u Nejvyššího správního soudu. Pokud jde o náhradu cestovních výdajů, základní náhrada za použití vozidla podle § 157 odst. 4 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činí 2 217,6 Kč (tj. 616 km x 3,6 Kč/km) a náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu podle § 4 písm. b) vyhlášky č. 472/2012 Sb. činí 1 394 Kč (tj. 616 km x 6,2 l/100 km x 36,5 Kč/l). Náhrada za promeškaný čas strávený cestou v délce 13 započatých půlhodin podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu činí 1 300 Kč. Nejvyšší správní soud tak přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 15 111,6 Kč, zvýšenou o částku připadající na DPH 21 %, celkem tedy 18 285 Kč. K výplatě této částky pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2013

JUDr. Kateřina Šimáčková
předsedkyně senátu